

Trimestriel : janvier - février - mars
31 mars 2006
74 année - N° 181

Belgique-Belgie
P.P.-P.B.
1099 Bruxelles X
BC10382

Certification des experts de litige et des consultants

La schématisation
source-path-target :
une méthodologie
polyvalente

p.5

Le Géomètre-Expert,
Officier public :
les perspectives en
Belgique

p.8

La nullité des expertises

p.12

ABEX NEWS

Het tijdschrift van de Deskundige

Driemandelijks - 31 maart 2006
74e jaargang - Nr 181

Associaties van Belgische Experten
Koninklijke Maatschappij
Erkende beroepsvereniging

ABEX Beheerraad

Voorzitter :

Michel BINARD

Ondervoorzitter :

Paul SILENCE

Fabien de GERADON

Verslaggever :

Albert COLLET

Secretaris generaal :

Michel DE KEYSER

Schatbewaarder :

André DEHARENG

Secretaris :

François ROCHTUS

Leden :

Elisabeth BERGER

Stéphane BORSEN

Alain COPPE

Johan DE SUTTER

Michel GOSET

Frédéric HEYNEMAN

James HUGHES

Michel JEANDRAIN

Jean MICHIELS

Jacques RANSBOTYN

Serge WINNIKAMIEN

Redactie comite :

Elisabeth BERGER

Michel BINARD

Fabien de GERADON

James HUGHES

Anne VANHAELLEN

Verantwoordelijke uitgever :

Michel De Keyser

Frans Van Kalkenlaan 1/104
B-1070 - Brussel - België
Tel : +32 (0)2 523 73 33
Fax : +32 (0)2 527 36 35
www.abex.be
e-mail: info@abex.be

Redactioneel

Een nieuw jaar begint en daarmee ook een heleboel projecten voor de ABEX. Het ontbreekt de ABEX niet aan projecten voor 2006. We werpen eerst een blik op de lopende projecten: de nieuwe website van de ABEX (www.abex.be) is sinds enkele dagen on-line: een ingrijpende facelift, want hij omvat nu een CMS (Content Management Software) die een veel dynamischer beheer van de gepubliceerde informatie mogelijk maakt. Anderzijds kreeg de website een moderne lay-out (een hele verbetering, want de vorige dateerde van 1999) en werkt hij met de twee voornaamste landstalen. Naast de informatie met betrekking tot de ABEX, omvat de website een zeer krachtige module om deskundigen te zoeken (zoeken per veld, specialiteiten, trefwoord, enz.) alsook de ledenlijst in pdf-formaat. Dankzij de aan de leden voorbehouden zone kunnen zij artikels van het type "news" en "event" toevoegen, alsook toegang krijgen tot de lijst van de werken in de bibliotheek van de ABEX en andere praktische informatie. De site bevat ook een zone die voorbehouden is aan aangesloten leden. Op de site is ook het resultaat opgenomen van het enorme werk van de omzetting van de specialiteiten van de leden uit de ABEX-nomenclatuur naar de nomenclatuur die aanvaard wordt door alle verenigingen die lid zijn van FEBEX (die sinds kort eveneens over een eigen website beschikt: www.febex.be). Er waren talrijke vergaderingen en de felle verbetering van onze Rapporteur en onze Voorzitter nodig om dit werk tot een goed einde te brengen. Bedankt!

Een tweede project, dat al verscheidene jaren loopt, is dat van de erkenning van een statuut voor deskundigen in België. De opeenvolgende vergaderingen hebben geleid tot een gezamenlijk standpunt voor de verenigingen die lid zijn van FEBEX voor wat betreft de minimumcriteria waaraan de deskundigen moeten voldoen. Samengevat, om de titel van deskundige te mogen dragen moet men het bewijs kunnen leveren van een verworven bekwaamheid (opleiding), ervaring (minstens vijf jaar), een voortgezette opleiding (zowel technisch als procedureel) en naleving van deontologische regels. Deze criteria werden voorgelegd aan het Ministerie voor de Middenstand, die ze opnieuw aan bod liet komen bij zijn conferentie van 21 maart 2006 te Brussel.

Een derde project, dat niet van het minste is, is dat van de herziening van het gerechtelijk wetboek. Talrijke wetsvoorstellen of wetsontwerpen zijn in voorbereiding, maar er is nog niets concreet: de materie is moeilijk en ligt gevoelig, maar de leden van het nieuwe Directiecomité hebben er goede hoop op dat hier een nieuwe tekst zal uitkomen die rekening houdt met de commentaar die door de ABEX bij de huidige tekst werd geformuleerd (zo'n drie jaar geleden) en die de steun van de FEBEX gekregen heeft bij de wetgever en de Minister van justitie.

Een vierde project is de toegang voor de deskundigen tot de resultaten van de verkoop van vastgoed bij de Dienst Patrimoniumdocumentatie van de Administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën. De contacten met de Minister lopen voort en we hopen op een positieve afloop vóór het einde van het jaar.

Noteer alvast enkele data voor de beginnende projecten! Een door de ABEX georganiseerde studiedag met als onderwerp "Les effets de la Loi Breyne" is vastgelegd op 11 oktober 2006, een theoretische opleidingsdag over bemiddeling zal plaatsvinden op 22 september 2006, een dag van voortgezette opleiding zal doorgaan op 17 november 2006, de lunches onder deskundigen blijven doorgaan, er zal een uitwisselingsplatform worden opgezet voor het toelaten van leden binnen elke vereniging

>>> p.7

Eurocertice: Certificatie va

1 - Problematiek inzake de controle van de kwalificaties en de bekwaamheden van de personen

Het zoeken naar gekwalificeerde personen die over de passende kennis van zaken en de aanleg beschikken om technische problemen op te lossen, die al dan niet betwistbare implicaties hebben, blijft een constante zorg voor iedere persoon of autoriteit die in zeer gevarieerde domeinen de nodige adviezen en raadgevingen wenst te krijgen. Deze zorg krijgt iedere dag een meer grensoverschrijdend karakter gelet op de openstelling van de markten en het vrije verkeer van personen. Voor de selectie van deze personen, die op basis van eenvoudige en vaak van het toeval afhankelijke criteria gebeurt, kunnen ongetwijfeld striktere regels worden vastgelegd die meer betrouwbare resultaten zullen opleveren.

Om de kwalificaties en de bekwaamheden van de personen om de vastgestelde activiteiten te verwezenlijken, beter te kunnen waarborgen hebben zowel de nationale als internationale autoriteiten specifieke regels uitgevaardigd. De algemene eisen van toepassing voor organisaties die personen certificeren worden bepaald in de norm ISO-CEI 17024 opgenomen in het Europese normalisatie systeem. De toepassing van deze regels met Europese draagwijdte zal in de toekomst onvermijdelijk worden daar deze overeenkomen met de doelen van vrij verkeer van personen en van wederzijdse erkenning van hun kwalificaties die door de Europese Commissie bedoeld worden.

2 - Definities

Expert

De titel en het statuut van expert zijn nog altijd niet erkend. Wordt als expert gekwalificeerd, iedere persoon die, door

zijn opleiding en zijn praktische ervaring, een grondige kennis heeft verworven op het vlak van een specifiek onderwerp of voorwerp. Dergelijke persoon is dus in staat om adviezen te verstrekken in één of meer specifieke domeinen ongeacht of deze een betwistbaar karakter hebben of niet.

In de Angelsaksische betekenis van het woord is de Expert degene die in een betrokken domein over de vereiste kennis beschikt. Deze definitie heeft de meest ruime betekenis. Volgens deze opvatting kan een goede loodgieter die de sanitaire installatie van een woning volgens de geldende technische voorschriften herstelt, inderdaad als een expert in dit specifiek domein worden beschouwd.

In onze landen wordt meer belang gehecht aan de diploma's, gecombineerd met een lange praktische ervaring in het betrokken domein. De technicus die net zijn diploma heeft behaald, en evenzeer de ambachtsman die op het terrein is gevormd, worden doorgaans niet als experts beschouwd. Deze te limitatieve criteria zijn dus aan herziening toe.

Experten kunnen hun activiteiten in verschillende gebieden en in verschillende specialiteiten uitoefenen. We maken een onderscheid tussen:

Geschillenexpert: iedere persoon die voor rekening van gerechtelijke autoriteiten, arbitrage- en bemiddelingsinstanties, verzekeringsmaatschappijen of partijen verzocht wordt adviezen te verstrekken, in het kader van een geschil. Met betrekking tot de gerechtelijke expertise, de bemiddeling, de verzoening en de arbitrage dient te worden opgemerkt dat de kwalificatie van de expert niet alleen betrekking moet hebben op de betrokken technieken maar ook op zijn bekwaamheid om de opdrachten die hem worden toevertrouwd, uit te voeren volgens de vereiste procedures.

Expert-adviseur en consulent: iedere persoon die voor rekening van derden, in

specifieke domeinen, adviserende opdrachten uitvoert of adviezen verstrekt in het kader van overeenkomsten die met bedoelde derden zijn afgesloten, zonder dat er van een conflictsituatie sprake is.

De certificatie

De certificatie van de personen is de handeling waarbij een onpartijdige derde partij, **het certificerend organisme**, bevestigt dat mag worden verwacht dat de deskundigheid van een bepaalde persoon beantwoordt aan een norm of specificatie met betrekking tot de uitoefening van een welomlijnde activiteit.

De certificatie instelling die als doel heeft het certificeren van personen in de verschillende activiteiten en technische vaardigheden, moet procedures en regels uitwerken in conformiteit met de vermelde norm om de kwaliteit te verzekeren van de certificatie en indien nodig de certificatie van de betrokken personen intrekken.

De controle van toepassing van de procedures en regels wordt verzekerd door een **onafhankelijke geaccrediteerde audit**.

3 - Samenstelling en werking van EUROCERTICE als certificatie instelling voor geschilexperten en consulenten

De essentiële opdracht van **het certificerend organisme voor personen** is de aflevering van certificaten inzake kennis en bekwaamheid aan de kandidaat-experts en kandidaat-adviseurs die worden verzocht opdrachten voor derden te vervullen. Het onderzoek van de kandidaturen betreft de bekwaamheid van de personen om opdrachten met een technisch karakter uit te voeren volgens de

aan geschillenexperts en consulenten

toepasselijke procedures voor de betrokken activiteiten. **De aflevering van een certificaat bevestigt dat de gecertificeerde persoon, op basis van het gevoerde onderzoek, meer garanties inzake deskundigheid en ervaring biedt met betrekking tot de uitgeoefende activiteiten.**

De looptijd van het certificaat is beperkt. Het certificaat kan om de vijf jaar worden verlengd na een nieuw onderzoek van het dossier en de audit van de activiteiten die door de kandidaat zijn uitgevoerd. In geval van een verantwoorde klacht ingediend tegen een persoon die door de organisatie is gecertificeerd, is bedoelde organisatie na relevant onderzoek bevoegd om het afgeleverd certificaat in te trekken.

Het certificerend organisme moet over een statuut beschikken dat een totale onafhankelijkheid waarborgt tegenover de autoriteiten, tegenover de representatieve beroepsvereniging van de verschillende sectoren van activiteit en tegenover de vertegenwoordigers van de consumenten.

De criteria waaraan de kandidaten moeten voldoen bij de verschillende activiteiten die ze uitoefenen, worden gedefinieerd door een **raadgevend of consultatief comité**, bestaande uit vertegenwoordigers van de autoriteiten en betrokken beroepsverenigingen. De personen die tot het raadgevend comité behoren zijn geen lid van het certificerend organisme.

De dossiers van de kandidaten moeten met name de volgende informatie en documenten bevatten:

- de persoonlijke inlichtingen (naam, voornaam, geboortedatum, adres, enz.)
- de professionele inlichtingen (uitgeoefende activiteiten, diploma's, enz.)
- de talenkennis
- een curriculum vitae
- de domeinen van activiteit waarvoor

de certificatie wordt aangevraagd, met de lijst van referenties en attesten

- een bewijs van goed zedelijk gedrag.

De kandidaten moeten op hun erewoord instemmen met de deontologische voorschriften in verband met de betrokken activiteit.

De actieve deskundigen moeten kunnen aantonen dat zij een permanente vorming volgen.

De deskundigen die gerechtelijke opdrachten wensen uit te voeren zijn verplicht een voorafgaande vorming op dit vlak te volgen of een minimum van 5 jaar praktijk te kunnen voorleggen.

Het secretariaat van het certificerend organisme verifieert in eerste instantie de inhoud van het dossier van de kandidaat. Daarna maakt het secretariaat het dossier aan het betrokken adviescomité over.

Het onderzoek van de dossiers van de kandidaten wordt toevertrouwd aan een **adviescomité** dat geval per geval bestaat uit andere vertegenwoordigers van de autoriteiten en de beroepsverenigingen, dan diegenen die tot het raadgevend comité behoren. Het certificerend organisme mag ook een beroep doen op **correspondenten** gespecialiseerd in de specifieke domeinen waarop een certificatieaanvraag van de kandidaten betrekking heeft. Deze correspondenten worden in het betrokken adviescomité opgenomen.

Het adviescomité mag vragen dat de kandidaten worden gehoord en schriftelijke of mondelinge testen afleggen om de technische kennis en de taalkennis van de kandidaten te kunnen verifiëren.

Als het adviescomité een gunstig advies geeft, wordt het certificaat door het organisme afgeleverd door het certificatie comité. Het **certificatie comité** bestaat uit 2 leden van het directiecomité die na beraadslaging de verantwoordelijkheid nemen van het al

dan niet certificeren van de kandidaat. In geval van weigering mag de kandidaat in beroep gaan. Een nieuw adviescomité zal samengesteld worden en verslag neerleggen aan het certificatie comité dat de uiteindelijke beslissing zal nemen.

Alle geschillen tussen de gecertificeerde personen en het instituut zullen beslecht worden bij arbitrage overeenkomstig met de statuten van het Instituut.

Het certificerend organisme mag ook een beroep doen op **auditeurs**. Deze auditeurs dienen de toestand van het dossier van de kandidatuur en de voortzetting van de betrokken activiteiten te verifiëren naar aanleiding van de verlenging van het certificaat dat om de vijf jaar wordt voorzien en door de houder wordt aangevraagd. Als de auditeurs een gunstig advies geven, wordt de verlenging van het certificaat door het organisme afgeleverd.

De werkingskosten van het certificerend organisme inclusief de prestaties en de kosten van de personen die tot de raadgevende comités en de adviescomités behoren, evenals van de correspondenten en de auditeurs, worden normaal gedekt door de financiële bijdrage van de kandidaten.

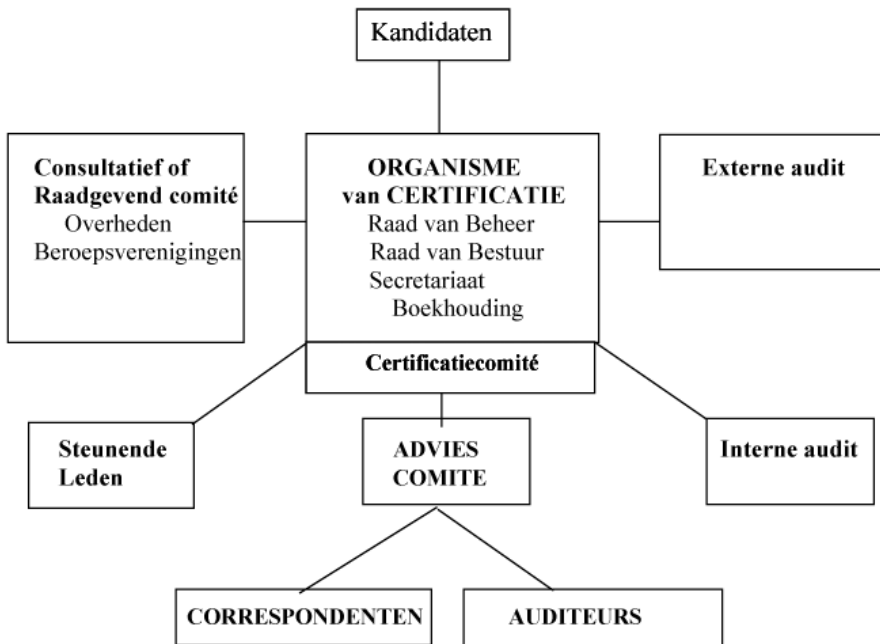
CRITERIA VAN CERTIFICATIE VOOR GESCHIL-EXPERTEN

De certificatie heeft als doel de gebruikers van de diensten van experts en consulenten een betere garantie van kwaliteit en ervaring aan te bieden.

De criteria komen overeen met deze die van toepassing zijn voor de aanvaarding bij de verenigingen leden van FEBEX.

>>>

Functioneel organisatieschema - Eurocertice

I - Algemeen

1 - Bij de aanvraag voor certificatie gaat de kandidaat akkoord met de procedures en regels bepaald door Eurocertice.

2 - Het certificaat is gericht op één of meerdere types van activiteiten en één of meerdere technische specialiteiten.

Per **type van activiteiten** bedoelt men de verschillende wijze van opdracht waarvoor een expert kan benoemd worden (gerechtelijke expertise, arbitrage, bemiddeling, verzoening).

Per technische beroepsspecialiteit bedoelt men de technische gebieden waarin de deskundige zijn beroepsactiviteiten uitoefent.

3 - De kandidaat moet het type van activiteiten, alsook zijn beroepsspecialiteiten waarin hij zijn certificatie aanvraagt, bepalen.

4 - De kandidaat bevestigt de taal of talen waarin hij zijn opdrachten kan uitoefenen.

II - Conditie door de kandidaat te vervullen

1 - De kandidaat moet kunnen bewijzen:

a) Een beroepservaring van minstens 5 jaar ervaring in de specialiteit waarvoor hij de certificatie aanvraagt.

b) Het volgen van basisopleiding in het type van activiteiten goedgekeurd door EUROCERTICE. Is vrijgesteld diegene die minstens 5 jaar ervaring kan voorleggen in de bepaalde activiteiten.

c) Het volgen van permanente vorming in de technische specialiteiten alsook het type van activiteit te certificeren.

2 – Verbintenis op eer

De kandidaten moeten zich op eer verbinden het volgende te eerbiedigen:

a) De regels van deontologie door EUROCERTICE vastgelegd met betrekking op het uitvoeren van de opdracht in volledige onafhankelijkheid en onpartijdigheid (behalve voor de consultant), in eer en geweten, in respect voor de nodige vertrouwelijkheid.

b) De specifieke deontologische regels verbonden aan hun professionele activiteiten o.a.naleving van de termijnen die hun opgegeven worden

c) Het aanpassen van hun erelonen aan de barema's van hun kwalificaties en ervaringen in verband met de moeilijkheidsgraad en de aard van de uit te voeren opdracht.

d) Permanente vorming volgen in de te certificeren beroepsspecialiteiten.

3 - De kandidaat geeft aan EUROCERTICE toelating de voorgelegde informaties en documenten na te zien, het naleven van de genomen verbintenissen alsook het verloop van zijn activiteiten, o.a. bij klachten of vernieuwing van certificatie.

III - Informatie en documenten vereist van de kandidaat

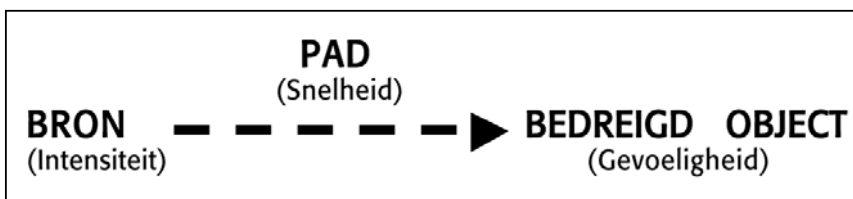
De te volgen procedures door de kandidaat voor het indienen van zijn aanvraag voor certificatie is te vinden op www.eurocertice.org

Source - path - target benadering: een polyvalente denkpiste.

IR. PAUL SILENCE

Analise van een Vervuilingprobleem en Onderzoek van mogelijke Oplossingen door Toepassing van de Source - Path - Target Benadering.

De strategische benadering volgens het "bron-pad-bedreigd object" principe wordt ons toegereikt door onderzoek in de brandpreventie en is hieronder schematisch weergegeven.

De grondregel luidt simpelweg :

Het volstaat dat één van de drie hoofdelementen (in hoofdletters) weggevoerd wordt, of dat één van hun kenmerken, eronder aangegeven tussen haakjes, tot nul herleid wordt, om het probleem uit te schakelen.

Ter illustratie bekijken wij een uiterst eenvoudig geval :

vervuiling van een vijver door een schadelijke stof die stroomopwaarts in een beek geloosd wordt door een lekkende vloeistoftank.

Wij kunnen de analysemethode als volgt toepassen :

BRON = de vloeistoftank
intensiteit = het lekdebiet

PAD = de beek
snelheid = de snelheid van het water

BEDREIGD OBJECT = de vijver
gevoeligheid = de mogelijkheid van schadelijke effecten (vb. vissterfte)

Wij beperken ons tot de vervuiling van de vijver en gaan niet in op andere effecten, zoals ondermeer de rechtstreekse vervuiling van de grond door het lek in de tank of via de bodem van de beek, reukoverlast, enz... Deze problemen kunnen overigens elk afzonderlijk met succes bestudeerd worden met dezelfde S-P-T benadering. Als we de geschetste systematische aanpak volgen, dan kunnen bijvoorbeeld de volgende oplossingen bedacht worden :

Wegnemen van de bron

Het ligt voor de hand dat het volstaat de tank naar een andere locatie te verplaatsen. In dit geval kan weliswaar een probleem ontstaan op een andere plaats. Een betere oplossing zal erin bestaan hem uit te schakelen, eventueel mits een nieuwe, waterdichte tank te bouwen.

Tot nul herleiden van het lekdebiet.

De tank herstellen of hem leegmaken zijn evidente oplossingen.

Wegnemen van het pad.

Het is moeilijk denkbaar dat de beek geplempt wordt, zoniet verliest ze haar functie van regenwaterafvoer en bevoorrading van nog stroomafwaarts gelegen vijvers. De water kan eveneens

omgeleid worden van de plek van de lozing naar een punt dat voorbij de vijver gelegen is.

In dit geval wordt het vervuilingprobleem misschien verplaatst naar stroomafwaartse vijvers of percelen, afhankelijk van hun "gevoeligheid".

Een andere voorzorg zou erin kunnen bestaan de beek te overwelven, zodat de lekkende vloeistof er niet meer in kan vloeien. De gelekte vervuiling dient dan wel opgevangen te worden, zoniet vervangt men een vervuilingprobleem door een ander, nl. door een vervuiling van de grond en van het grondwater in de buurt van de bron.

Reductie tot nul van de snelheid langs het pad.

Men kan de vijver afdammen, zodat er geen water meer doorstroomt. Het is dan evenwel zeer waarschijnlijk dat de vijver na verloop van tijd helemaal of gedeeltelijk uitdroogt. Dit gevaar is reëel in het geval van lage stand van het grondwater en bij afwezigheid van bronnen. Dit dient dus nagegaan te worden. Deze maatregel impliceert dus wellicht de substitutie van de bestaande toevoer, door bijvoorbeeld levering van water vanuit het distributienet of door een andere waterloop of bron.

Het gevaar dient onderzocht te worden of de afdamming niet ergens stroomopwaarts een vijver kan doen ontstaan en/of mogelijke overstromingen.

Wegnemen van het bedreigd object.

De vijver dempen is extreem, maar uiteraard zeer radicaal.

Als de vijver verwijderd of opgevuld wordt stelt er zich geen probleem meer voor de eigenaar zelf. Een vergoeding kan daar tegenover staan.

Het is evenwel moeilijk denkbaar dat dit

>>> Source-path-target: vervolg

met de goedkeuring zou gebeuren van de eigenaars van de stroomafwaarts gelegen vijvers, die eveneens van de voeding door de beek, via de betwiste vijver, afhangen. Ook de beheerder van het waterwegennet kan zich er tegen verzetten of bijkomende maatregelen eisen.

Bovendien kan ergens stroomopwaarts een vijver ontstaan en zou dit kunnen leiden tot overstromingen, zoals bij een afdamming.

De vijver verplaatsen is evenmin evident, tenzij de voeding probleemloos door een andere bron dan de beek kan gebeuren.

Wegnemen van de gevoeligheid van het bedreigd object.

Men kan een andere bestemming geven aan de vijver, die niet lijdt onder de vervuiling.

Systematisch en periodiek chemisch behandelen van de vijver is vooral een denkbeeldige andere mogelijkheid.

Als enkel de vissen een probleem vormen, volstaat het deze te verhuizen, desnoods naar een kunstmatige vijver, die niet door de beek gevoed wordt.

Het aanleggen van een bezinkingsput en een klein zuiverend rietveld aan de ingang van de vijver is een ecologisch gunstige oplossing. Deze vergt eveneens weinig of nauwelijks onderhoud. De efficiëntie hangt sterk af van de aard en de grootte van de toxiciteit.

Bijkomende beschouwingen.

• Bij de behandeling van een dergelijk vervuilingprobleem moet een keuze gemaakt worden voor de strategie van de behandeling. Daarbij zullen meerdere bedenkingen in overweging

genomen moeten worden, zoals :

- de efficiëntie
- het redelijk en gerechtvaardigd houden van de kostprijs
- vrijwaring van de integriteit en zuiverheid van aanpalende percelen
- compatibiliteit met de wetgeving, vergunningen, enz ..

• Bij de beoordelingen van deze punten mag men zich niet beperken tot beschouwingen op korte termijn. Heel vaak moet men de keuze maken tussen combinaties van dure investeringen en lage onderhoudskosten of geringe investeringen met hoge, langdurige onderhoudskosten.

• Om de gedachtegang te illustreren, heb ik bewust gekozen voor een weinig ingewikkeld voorbeeld. Bovendien zijn er maar een beperkt aantal oplossingen in beschouwing genomen.

Het betreft een bijzonder praktijkgeval, maar het is evident dat het eenvoudige S-P-T beginsel ook met succes de gedachtegang kan

stimuleren bij het zoeken naar oplossingen voor allerlei andere problemen, zoals : luchtvervuiling door auto's, uitstoot van fabrieksschoorstenen, vonkoverslag naar brandbare producten, poederexplosies en dies meer.

Een suikertante heeft het zelfs aangewend om een huwelijk te vermijden. Ik spreek mij niet uit over haar keuze, maar meen dat het gekozen voorbeeld relevanter is voor de deskundige.

Deze tante beweert er geen spijt van te hebben, zodat ik de S-P-T methode toch wel aan iedereen durf aanbevelen.

ir. Paul Silence

>>> Redactioneel - vervolg

Kostprijs en termijnen van deskundigenonderzoeken

die lid is van FEBEX, de steun van EUROCERTICE (Europese instelling voor certificering van deskundigen) en van de Kamer voor Advies en Arbitrage (vereniging opgericht door CEJA-KGSO en ABEX) alsook de actieve deelname aan de activiteiten van FEBEX en het voortzetten van de inspanningen voor de zichtbaarheid van de ABEX via o.a. het tijdschrift dat u nu in handen heeft en waarvan bijna 600 exemplaren gedrukt worden!

De leden van de Directiecomité hebben belangrijke inspanningen gedaan en zullen dat ook dit jaar nog doen. Met één doel voor ogen, een belangrijke verjaardag: in 2008 wordt de ABEX drievierde eeuw oud. Er wordt momenteel een werkgroep opgericht om dit evenement tot een goede einde te brengen. Indien u hier op één of andere manier aan wenst deel te nemen, laat het dan weten aan één van de leden van het Directiecomité, dat sinds de laatste Algemene Vergadering als volgt is samengesteld: Michel BINARD (Voorzitter), Paul SILENCE (Nederlandstalige Ondervoorzitter), André DEHARENG (Penningmeester), Albert COLET (Rapporteur), Michel DEKEYSER (Algemeen Secretaris), Frans ROCHTUS (Secretaris), Elisabeth BERGER, Stéphane BORSEN, Alain COPPE, Johan DE SUTTER, Michel GOSET, Frédéric HEYNEMAN, James HUGHES, Michel JEANDRAIN, Jean MICHIELS, Jacques RANSBOTYN, Sege WINNIKAMIEN en ikzelf (Franstalige Ondervoorzitter).

De ABEX verwelkomt ook met blijdschap haar nieuwe juridische bijzitters: Meester Françoise BALON van het kantoor ELEGIS – BUYLE DIERYCK MAINGAIN, die de Franse taalrol voor haar rekening neemt en Meester MOSSELMANS van het kantoor VAN ALSENOY & PARTNERS die instaat voor de Nederlandse taalrol.

Het is niet mogelijk om de hele werking van de ABEX samen te vatten in enkele regels. Weet echter dat deze stappen, die soms ver van uw dagelijkse besommingen af staan, allemaal tot doel hebben de statutaire fundamenten van uw beroepsvereniging te verstevigen, die prioritair zijn voor de leden van het Directiecomité. Zij hebben nood aan uw dagelijkse steun, kritiek, voorstellen en deelname bij de aangeboden manifestaties om tegemoet te kunnen komen aan uw gerechtvaardigde verwachtingen en opdat alle leden het monogram van de ABEX met trots zouden kunnen blijven gebruiken.

Fabien de GERADON - Franstalige Ondervoorzitter

Resultaten van een in Frankrijk gevoerde enquête voor de periode van 1 september 2003 tot 31 augustus 2004 (bron: tijdschrift EXPERT)

Het Franse tijdschrift EXPERT heeft onderzoek gevoerd bij de abonnees die deskundigenactiviteiten uitoefenen. Deze enquête heeft betrekking op de periode van 1 september 2003 tot 31 augustus 2004. De resultaten werden ingedeeld naar de activiteitsgebieden.

Er dient te worden opgemerkt dat de kostprijs en de duur van de deskundigenonderzoeken sterk variëren naargelang het activiteitsgebied. Er zijn daarentegen geen grote afwijkingen op het vlak van de toegepaste gemiddelde uurtarieven.

Activiteitsgebied	Aantal	Gemiddeld duur (maanden)	Gemiddeld kostprijs €
Landbouw	4	7	2.446
Kunst aanverwante activi.	13	4	1.167
Bouw - Openb. werken	17	9	2.662
Boekh. – Financiën	7	8	3.526
Leefmilieu	2	4	1.825
Landmeter-deskundigen	18	10	2.338
Vastgoed	16	8	1.805
Industrie	8	7	2.062
Informatica, telecom.	7	10	5.911
Gezondheid	19	3	605
Vertalers - Tolken	6	2	140
Transport	9	5	1.589
Arbeidsrecht	4	8	-

	€ marge	Gemiddeld uurtarief €	€ marge
Landbouw	210 -12.000	68	54-92
Kunst aanverwante activi.	480 -2000	75	68-110
Bouw - Openb. werken	200 -24.000	75	40-110
Boekh. – Financiën	1.100 -9.355	74	46-95
Leefmilieu	6.650 -2000	73	79-78
Landmeter-deskundigen	894 -5.000	70	60-78
Vastgoed	1.000 -2.651	74	60-94
Industrie	636 - 9.370	71	40-115
Informatica, telecom.	2.200 -11.000	79	60-85
Gezondheid	100 - 3.200	89	75-100
Vertalers - Tolken	23 - 295	12(*)	11-13
Transport	622 - 4.200	68	50-91
Arbeidsrecht	7.000	95	-

(*) kostprijs per pagina

DANIEL DE BRONE
ADMINISTRATEUR GENERAAL
PATRIMONIUM DOCUMENTATIE

De Landmeter-Expert, Open

De "officiële" landmeter, bestaat al lang want reeds in de XVe eeuw vindt men sporen van de opleiding tot landmeter, meer bepaald, in Brussel. Deze opleiding werd gevolgd door een lange stage bij een Meester.

In België, het Belgisch grondgebied maakte toen deel uit van Frankrijk, werd de opleiding en de uitoefening van het beroep vastgelegd door het Hollands Bewind vastgelegd bij een in 1825 genomen besluitwet.

Bij de totstandkoming van het Napoletaans kadaster moest het Kadaster, volgens zijn oprichters, een juridisch karakter hebben; de inschrijving van een perceel in het Kadaster moest tot bewijs dienen van zowel de zakelijke rechten als de eigendomsrechten.

Maar aangezien bij de oprichting niet in alle gevallen aan deze vereisten werd voldaan, kan aan het Belgisch Kadaster geen echt juridisch karakter worden toegekend.

In het kader van de modernisering van de Patrimoniumdocumentatie, streeft de overheid naar partnerschappen onder meer met de zelfstandige Landmeters om een win-win relatie tot stand te laten komen.

Binnen dit systeem is de rol van de landmeter dan eens actief dan weer eens passief.

Actief betekent dat de landmeter op vraag van de partijen, de eigendoms-grenzen opzoekt en er een authentiek karakter aan toekent.

Passief betekent tot op heden dat het Kadaster slechts tussenkomt nadat de afbakening en afpaling heeft plaatsgehad in uitvoering van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek en het Veldwetboek.

Sedert een vijftal jaren is de Belgische Regering gestart met een diepgaande hervorming van de administratie. Deze hervorming van de verschillende dien-

In het kader van de modernisering van de Patrimoniumdocumentatie, streeft de overheid naar partnerschappen onder meer met de zelfstandige Landmeters om een win-win relatie tot stand te laten komen.

sten heeft tot doel de werkmethode van de verschillende domein-activiteiten te reorganiseren. Voor wat betreft de patrimoniumdocumentatie¹ houdt dit in: de ontwikkeling van een gegevensbank van patrimoniale informatie voor overheidsdiensten, burgers en ondernemingen; de exploitatie van deze gegevensbank voor de verspreiding van de patrimoniale informatie, en de ontwikkeling van diensten gebaseerd op die informatie.

In die context werkt de Administratie, op basis van een win-win situatie, met haar stakeholders² bv. waaronder de landmeters, aan een partnership voor de verbetering van het kadastraal percelenplan.

900 "zelfstandige" landmeters hebben reeds een samenwerkings-overeenkomst ondertekend. De geconventioneerde landmeter heeft zich ertoe verbonden zijn opmetingsplan op te maken volgens bepaalde normen, en een door partijen behoorlijk ondertekend origineel van dat plan zo spoedig mogelijk te verstrekken aan de Administratie.

Als wederdienst krijgt de geconventioneerde landmeter een bevoorrechte of kosteloze toegang tot sommige in de controles van het Kadaster gearchiveerde kadastrale documenten (mutatieschetsen, plans, georeferencingsdossiers). Om die

raadpleging te optimaliseren ontwikkelen de diensten van het Kadaster een gegevensbank van de plans van de landmeters.

De landmeter heeft dan ook een gewichtige rol te spelen in de bepaling van het onroerend goed. Dit vormt een zeer belangrijke stap naar de erkenning van de landmeter als openbaar ambtenaar in uitvoering van zijn opdracht van publiek karakter.. Aan zijn handelingen wordt een authentiek karakter verleend die door het Kadaster worden gecentraliseerd.

De conventie is een belangrijke stap naar de erkenning van de zelfstandige landmeterexpert als openbare ambtenaar. Het kadaster zal zijn akten een authentieke waarde verlenen en ze centraliseren.

De conventie is een belangrijke stap naar de erkenning van de zelfstandige landmeter-expert als openbare ambtenaar. Het Kadaster zal zijn akten een authentieke waarde verlenen en ze centraliseren.

Het is op die wijze dat de Patrimoniumdocumentatie haar digitaal kadastraal percelenplan vlugger zal kunnen bijwerken, en het met de loop der jaren zal kunnen verbeteren door de parcellering te enten op de juridische grenzen en niet

1. De Patrimoniumdocumentatie is één van de drie entiteiten binnen de Federale Overheidsdienst Financiën. Zij omvat 5 pijlers: de pijler Rechtszekerheid, de pijler Opmetingen en Waarderingen, de pijler Patrimoniumdiensten, de pijler Niet-Fiscale Invordering en informatieverzameling; en 3 stafdirecties: de stafdirectie "Functionele Expertise en Ondersteuning", de stafdirectie "Dienstverlening, Strategie & Uitvoering" en de stafdirectie "Program Management Office".

2. Meer bepaald individuen of groepen van individuen met wie er een onderlinge afhankelijkheid en een symbiotische relatie bestaat.

Openbaar Ambtenaar: vooruitzichten in België

omgekeerd zoals voorheen, en vooral aan het kadastraal percelenplan een authentiek karakter toe te kennen, iets wat tot nu nog niet mogelijk is.

Op die manier wordt het plan van de landmeter dadelijk geïntegreerd in het digitaal kadastraal percelenplan.

De automatisering en de rationalisering van de patrimoniumgegevens zullen resulteren in een verhoogde rechtszekerheid van de burger, en dankzij de nieuwe informaticatechnologieën in een verbeterde toegankelijkheid van de gegevens.

In geval van dispuut en bij gebrek aan andere bewijsmiddelen dient het kadastraal percelenplan, en zeker de primitieve plans als aanzet tot bewijs van eigendom. Het is bijgevolg absoluut noodzakelijk om aan de gebruiker een voldoende nauwkeurig digitaal kadastraal percelenplan te verstrekken. Een kadastraal percelenplan dat als referentieplan dient in federale, regionale, gemeentelijke of zelfs private toepassingen of aangelegenheden. De digitalisering van het kadastraal percelenplan zal dus progressief bijdragen aan de rechtszekerheid van de huidige en in de toekomst te vormen eigendommen.

Bijgevolg zal de manier waarop in de toekomst de referentiegegevens van de goederen van het privé, het privaat en het openbaar domein³ worden geïntegreerd, een basiselement vormen van de positieve démarche in deze materie.

Daarenboven werden op federaal niveau reeds initiatieven genomen voor de uitbouw van een 3D-kadaster, zowel voor wat betreft gebouwen als ondergrondse leidingen.

Het ter beschikking stellen en het gedeelde beheer van een infrastructuur

van gemeenschappelijke geografische gegevens met een gedeelde en gedecentraliseerde verantwoordelijkheid moet het mogelijk maken om aan de behoefte van het grootste aantal gebruikers te voldoen. Elke partij blijft trouwens eigenaar van en is verantwoordelijk voor de bijwerking van zijn gegevens.

Aangezien het digitaal kadastraal percelenplan sinds kort operationeel is, wordt voor openbare diensten een on-line consultatie van het geactualiseerd kadastraal percelenplan in het vooruitzicht gesteld. Dat plan zal als referentie dienen voor alle applicaties waarbij de situering van het goed van belang is. In dat perspectief zal ook de burger, in het raam van wettelijke reglementeringen terzake, zonder zich te hoeven verplaatsen de identificatie van zijn onroerend goed kunnen bekomen.

De veelheid aan gegevens, beheerd door de Patrimoniumdocumentatie, gekoppeld aan de nieuwe technologieën vormt een belangrijke meerwaarde zowel voor de burgers, de ondernemingen als voor de Administratie en haar partners.

Dat volume aan gegevens structureren vormt één van de objectieven van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie: het is de "geïntegreerde verwerking van de patrimoniale documentatie, afgekort tot STIPAD", waarbij het centrale project PATRIS is.

De doelstelling van de geïntegreerde databank van de patrimoniale documentatie, aangeduid als PATRIS, is de verzameling, de organisatie, de bijwerking en het verstrekken van roerende en onroerende gegevens van het patrimonium van alle natuurlijke en rechtspersonen niet alleen omtrent de samenstelling, maar ook omtrent de waarde van dat patrimonium (actief en passief) aan de talrijke potentiële gebruikers, en dit met strikte toepassing van de regelgeving betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. PATRIS moet daarenboven de rechtszekerheid van de transacties waarborgen door het bijhouden van de historiek.

De AAPD richt zich vandaag naar haar partners.

³ Kadastrering van het openbaar domein

>>> De Landemeter Expert - vervolg

Daniel De Brone

Zoals ik reeds heb aangehaald, is voor mijn Administratie vooral de samenwerking met de landmeter van belang. De landmeter, die de nieuwe eigendomsgrenzen bepaalt in het raam van de door een openbaar ambtenaar opgestelde authentieke akte. Zo kan de verkoop van een gedeelte van een perceel, een verdeling, hetzij een wijziging van de grens tussen de aanpalende percelen noodzakelijk maken; de akte kan ook een gedeelte van het niet-gekadastrerde domein tot voorwerp hebben dat ingevolge die rechtshandeling moet worden gekadastrerd.

De aanvaarding van de integratie van het plan van de privé-landmeter in het kadastraal percelenplan heeft tot gevolg enerzijds dat de rechtzekerheid voor de burger wordt verbeterd en anderzijds dat de afbeelding op het plan beter overeenstemt met de toestand op het terrein.

Naast andere maatregelen zal de directe integratie van plannen van de landmeters in het numeriek kadastraal plan toestaan de juridische zekerheid van de burger te verhogen.

Het door de Administratie opgemaakt ontwerp van Koninklijk Besluit,

Naast andere maatregelen zal de directe integratie van plannen van de landmeters in het digitale kadastraal plan toestaan de juridische zekerheid van de burger te verhogen.

houdende de verplichting om aan elke akte waarbij een nieuwe grens tot stand komt, een plan te hechten, draagt ertoe bij dat de functie van landmeter-expert wordt gevaloriseerd en kent aan de landmeter-expert de plaats toe die hij verdient, nl. de verbinding tussen de Overheid, het notariaat en de burger.

De valorisatie van de functie van landmeter-expert is een noodzaak. Immers, de geschiedenis van het beroep van landmeter in België is chaotisch.

Reeds bij besluit n°63 van de Prins Soeverein van Nederland van 31 juli 1825, werden maatregelen over de uitvoering van het beroep van Landmeter afgekondigd

De latere koninklijke besluiten van 18 mei 1936, tot vaststelling van het beroep van landmeter-expert van onroerende goederen en betreffende de uitoefening van het beroep van landmeter-expert van onroerende goederen vormen de wettelijke basis voor de uitoefening van het beroep.

Niettegenstaande een arrest van de Raad van State, hebben volgens het Arbitragehof deze bepalingen hun aard van openbare orde bewaard.

Niettemin, in 1990 werd een verzoek ingediend om de reglementering van de beroepsactiviteiten en de bescherming van de titel van landmeter-expert van onroerende goederente verkrijgen, op basis van de wetsbepalingen vastlegt: wet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen.

Bij de verkiezingen van de leden van controlecommissie van het "Beroepsinstituut van de landmeters", werd vastgesteld dat een meerderheid van ingeschreven landmeters een aanvullende activiteit uitoefenden.

Dit alles vormt een bewijs van de marginalisatie van het beroep. Het toont aan dat de opmeting, de afbakening en de afpaling steeds minder en minder werk opleveren voor de landmeter. Aangezien het inkomen, gegenereerd uit opmetingsverrichtingen onvoldoende blijkt, zoekt de privé-landmeter een aanvullend inkomen in expertisetaken, of bijkomende activiteiten.

Als gevolg van het niet-functioneren van het Beroepsinstituut van de Landmeters, heeft de wetgever bij de wetten van 11 mei 2003 de titel van landmeter-expert en de uitoefening van het beroep duurzaam willen beschermen.

De Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie ijvert voor de verwezenlijking van een authentiek kadaster dat op termijn een zekere juridische kwaliteit zal verwerven. Dit zou nieuwe perspectieven moeten openen voor het beroep van landmeter.

Wij weten hier allemaal dat het vertrouwen in de vastheid van de rechten, verbonden aan het eigendomsrecht de basis vormt voor alle economische activiteiten.

De bescherming van de eigendom, een basiselement in het economisch beleid, begint met het vertrouwen in de persoon van de landmeter-expert. Hij bakent de eigendomsgrenzen en de grenzen van de onroerende rechten af.

Inderdaad, de complexiteit van het zakelijk recht en de wetgeving inzake de affectatie van de grond, vereisen van de landmeter-expert een perfecte kennis van de techniek en een doorgedreven kennis van de wetgevingen terzake.

Maar opdat het plan opgemaakt door de landmeter-expert tegenover derden bewijskracht zou verkrijgen, moet het worden gehecht aan een authentieke

akte (notariële akte, gerechtelijke uitspraak, enz.).

Het plan van de landmeter-expert heeft slechts onder die voorwaarde gevolgen voor derden.

Het is daar dat de rechtszekerheid wordt gegeven.

Ik onderstreep andermaal dat wanneer de landmeter-expert overgaat tot een tegensprekelijke afbakening of als hij een plan opmaakt dat zal gehecht worden aan een authentieke akte of nog wanneer hij meewerkt aan de uitwerking van een inrichtingsplan, hij in zeker opzicht die opdracht heeft gekregen van de openbare macht.

De wens van de Algemene Administratie van de Patrimonium documentatie is duidelijk. Aan de landmeter-expert moet het statuut van openbaar ambtenaar worden toegekend. Slechts met dat statuut kan hij zijn opdracht serieus uitvoeren en de Administratie vertegenwoordigen in afpalingdossiers.

Voor de toekomst pleit de heer De Brone duidelijk voor een Landmeter-Expert, Openbaar ambtenaar, die een specifieke vorming van landmeter van het niveau Master (BAC+5) gevolgd heeft. Dit openbare mandaat zou natuurlijk geen enkele afbreuk doen aan het zelfstandig statuut van de belanghebbenden.

bevelingen van instituten van de landmeters op Europees niveau, en volgens mijn eigen analyse, is het derhalve noodzakelijk dat deze toekomstige landmeter-expert, bekleed met de macht van openbaar ambtenaar, een opleiding BAC+5 nodig heeft.

Voor de toekomst pleit de heer De Brone duidelijk voor een Landmeter-Expert, Openbaar ambtenaar, die een specifieke vorming van landmeter van het niveau Master (BAC+5) gevolgd heeft. Dit openbare mandaat zou natuurlijk geen enkele afbreuk doen aan het zelfstandig statuut van de belanghebbenden.

Ik zou daarenboven willen pleiten dat de opleiding van de toekomstige landmeters specifiek "landmeter" georiënteerd is, dit van bij de start van de twee jaren Masteropleiding.

Vanuit dit standpunt, erken ik dat de landmeter-experten van onroerende goederen die hun diploma behaalden via de Centrale Examencommissie van de Belgische Staat, de mogelijkheid hebben om, onder bepaalde voorwaarden, hun beroep uit te oefenen als ambtenaar, zonder dat hen derhalve het niveau BAC+5 ipso facto werd toegekend.

Om te beëindigen, citeer ik u de nieuwe definitie van de taken van de landmeter die door de "Fédération Internationale des Géomètres" (FIG) werd goedgekeurd.

De landmeter is een beroep waarvan de academische opleiding en de technische expertise leidt tot de uitvoering van één of verschillende van volgende activiteiten:

- het bepalen, het opmeten en het weergeven van terreinen, driedimensionale objecten, punten en trajecten;
- het verzamelen en interpreteren van geografische- en vastgoedgegevens;
- het gebruik van deze informatie voor de planning en het goed beheer van gronden, wateroppervlakten, met inbegrip van de objecten en structuren die zij dragen;
- het bijdragen tot het onderzoeken en het ontwikkelen van deze verschillende activiteiten.

De realisatie van die specifieke activiteiten vereist een performante landmeter-expert.

Daarom moeten de landmeter-experten een maximale kennis verwerven van de taken die zij in het raam van hun beroep uitoefenen.

Daniel De Brone
 Administrateur Generaal
 Patrimonium Documentatie
 CLGE International Conference 2005

Extract uit UBG-BUL revue 2005/4

Met bijzondere dank aan D. De Brone & J.Y. Pirlot.

Volgens de aan-

ANDRÉ BRIFFEUIL
 ARCHITEKT
 ERELID - ABEX

De nietigheid van expertis

Nietigheid is de ondoeltreffendheid van een juridische akte door de afwezigheid van een van de inhoudelijke of formele voorwaarden die vereist zijn voor de geldigheid ervan. De nietigverklaring, daarentegen, is het uitspreken van de nietigheid.

Het is door een soort perversie van het recht dat partijen die er belang bij hebben, een expertiseverslag nietig trachten te doen verklaren. Tenzij in geval van vormfout, kunnen dergelijke pogingen niet anders dan mislukken. Er zijn slechts twee vormfouten die kunnen leiden tot de nietigverklaring van een verslag, namelijk die met betrekking tot het gebruik van de talen en die betreffende de eed en eventueel de handtekening (236). Maar bovendien kan een verslag eenvoudigweg uit de debatten worden geweerd of niet-inroepbaar worden verklaard.

Het is dus ten onrechte dat sommige vonnissen stellen dat de nietigheid van een expertise enkel kan worden uitgesproken wanneer bewezen is dat de rechten van de verdediging zijn geschonden(2). In werkelijkheid waren dergelijke beslissingen de verslagen, maar kunnen ze die niet nietig verklaren, wat iets anders is. Een geweerd verslag kan soms immers nog gedeeltelijk gebruikt worden; dat is noodzakelijkerwijze het geval wanneer het verslag een toestand beschrijft die veranderd is of niet meer bestaat.

Het is ten onrechte dat sommigen(3) meenden dat het feit dat een verslag niet ondertekend is, onvermijdelijk aanleiding geeft tot de nietigheid ervan.

We zullen het verder hebben over:

- nietigheid wegens onbeëdigheid
- nietigheid wegens schending van de wet op het gebruik van de talen
- verslagen die zonder reden tot nietigheid uit de debatten worden geweerd wegens:
 - een grove vergissing
 - een technische vergissing
 - wraking
 - omkoperij
 - partijdigheid
- het ereloon van deskundigen wier verslag wordt nietig verklaard of geweerd

(2) *Luik*, 23.05.1978. Het is een van de overwegingen, maar het verslag werd niet nietig verklaard, ook al was het voorlopig verslag niet meegedeeld. Drie deskundigen hadden dergelijke fout gemaakt.

(3) *Souris*, 159, *Index*, op.cit. – Zie onze commentaar bij het 3e lid van art. 979 (236).

- de nietigheid inzake expertise vóór de nalatenschapsaangifte

Tussen haakjes: het Gerechtelijke wetboek kent geen afzetting van deskundigen(4). Dat woord dient men te vermijden.

Nietigheid wegens onbeëdigheid.

Er bestaat een vaste rechtspraak over het feit dat de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende expertises niet stellen dat de afwezigheid van een van de opgelegde formaliteiten aanleiding zou geven tot de nietigheid van het verslag(1). Evenmin verklaart een van de artikelen van Boek 2 van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek een expertise nietig, wanneer die niet is uitgevoerd met inachtneming van de opgelegde formaliteiten(2). Kan men daaruit afleiden dat de artikelen 962 tot 991 van het Wetboek niet van openbare orde zijn?

Zowel de rechtsleer als de rechtspraak zijn verdeeld over de noodzaak een verslag nietig te verklaren wegens gebrekkigheid of weglating van de eed, terwijl het 3e lid van artikel 979 van het Ger. W. zegt: op straffe van nietigheid.

Die kwestie wordt verder onderzocht in het commentaar op het 3e lid van 979 (234 tot 236) betreffende de eed van deskundigen, waar men een uiteenzetting vindt van de twee tegenstrijdige stellingen; men moet er zich voor hoeden een advies daarover te geven, gezien het juridische karakter ervan. Ze zijn immers hoofdzakelijk gebaseerd op de interpretatie van de art. 860 tot 862 van het Gerechtelijke Wetboek en eventueel van art. 867. Die artikelen bevinden zich in Afdeling V(3) betreffende de excepties van nietigheid. Art. 860 zegt dat er geen nietigheid bestaat zonder wettekst(4) en art. 861 zegt dat er geen nietigheid bestaat zonder grief. De rechtspraak leidt uit art. 861 over het algemeen af dat de weglating of de onregelmatigheid van de eed moet worden aangeklaagd door een van de partijen.

Zonder ook maar in het minst tussen te komen in die juristencasuïstiek, moet men toch buigen voor het feit dat een arrest van het Hof van Cassatie voorrang heeft op genoemde stellingen, ook al dateert het van 1962:

(4) *Rb. Bruss.*, 08.06.1994. *JLMB* nr. 24 van 16.06.1995, p.971.

(1) *Arbh. Luik*, 11.12.1974 + *Cass.* 08.05.1978, *PAS* p.1023 + *Cass.* 05.10.1987, *PAS* 1988, p.1023.

(2) *Arbh. Luik*, 15.11.1976.

(3) *Meer bepaald Afdeling V van het 4e deel, boek II, titel III van het Ger. W.*

(4) *Die rechtsregel betekent dat er geen nietigheid is, wanneer geen enkele wettekst die formeel oplegt.*

Wanneer een deskundige bij gebrek aan verzaking door de partijen de eed moet afleggen, geeft de afwezigheid van deze laatste aanleiding tot de nietigheid van de expertise, zonder dat hoeft te worden aangetoond dat ze de belangen van een partij heeft geschaad (5).

Er bestaan nog andere gelijklopende beslissingen (235).

Onregelmatigheden in verband met de eed kunnen van uiteenlopende aard zijn (235) en soms wordt de handtekening vergeten (236). Ongeacht de verscheidenheid aan motiveringen van de in dat opzicht uitgesproken beslissingen, stelt men vast dat de rechtspraak een verslag niet nietig verklaart, wanneer de eedformule niet juist is.

Daaruit kan men besluiten dat de afwezigheid van de eed wel een aanleiding tot nietigheid kan zijn, maar de wijze waarop hij wordt uitgesproken niet.

Daarentegen wordt de afwezigheid van de handtekening krachtens art. 862 § 1, 2° van het Ger. W.(6) bestraft met absolute nietigheid, maar is deze herstelbaar (236).

Betekent dit dat deskundigen heel de procedure van de art. 962 tot 991 gewoon kunnen veronachtzamen? Zeker niet, aangezien zulk een slordigheid de rechter in moeilijkheden kan brengen ten aanzien van een verslag dat kan en, over het algemeen, ook zal worden betwist door de partij die er belang bij heeft. Aangezien hij het verslag niet kan nietig verklaren, zal hij soms genoodzaakt zijn een nieuwe deskundige aan te stellen, wat de expertisekosten opvoert.

In het belang van een goede rechtsbedeling en om node-loos tijdverlies en kosten te vermijden, dient men, telkens dat mogelijk is en het de rechten van de verdediging niet schendt, een herstelmaatregel te bevelen (zoals in dit geval een bijkomende expertise), in plaats van zonder meer te verklaren dat een fiscale expertise nietig is (of niet kan worden ingeroepen)(1). In dit geval had de deskundige de partijen niet per aangetekend schrijven uitgenodigd, had hij geen voorlopig verslag meegedeeld, had hij geen op "redelijke" wijze gemotiveerde conclusies ingediend en had hij materiële vergissingen begaan. Slechter kan moeilijk. Geen voorlopig verslag meedelen, is zonder meer een fout waarvoor een verslag moet worden geweerd, aangezien ze nadelig is voor de verdediging van de belangen van de partijen(2). Indien het waar is dat sommige delen van het verslag zouden kunnen worden gebruikt en andere aange-

vuld of opnieuw gemaakt, dan is dat niet meer het geval wanneer de deskundige ondertussen overleden is en men dus een nieuwe deskundige moet aanstellen(3).

We kunnen hieruit besluiten dat rechters, om de procedurekosten niet te hoog te doen oplopen, een nietigverklaring vermijden.

De geldigheid van een expertise hangt af van de manier waarop ze werd uitgevoerd en niet van het lot van de beslissing waardoor ze bevolen werd, ingeval die beslissing zelf nietig zou worden verklaard. Dit laatste tast de geldigheid niet aan van het verslag van een expertise die werd uitgevoerd volgens de wet en meer bepaald met inachtneming van de rechten van de verdediging van elke partij(4).

Nietigheid wegens schending van de wet op het gebruik van de talen.

De nietigheid kan worden uitgesproken wegens schending van de wet van 15 juni 1935 op "het gebruik van de talen in gerechtszaken". Artikel 33 van die wet bepaalt dat de verslagen der deskundigen en der vaklieden worden gesteld in de taal van de rechtspleging. De rechter kan nochtans, voor buitengewone vakken en wegens bijzondere redenen, den deskundige er toe machtigen de taal zijner keus te bezigen. De beslissing van den rechter moet met redenen omkleed zijn; zij is voor verzet noch voor beroep vatbaar.

Hoewel dit artikel 33 van de wet op het gebruik van de talen niet spreekt over nietigverklaring, is artikel 40 ervan wel formeel: Vorenstaande regels zijn voorgeschreven op straf van nietigheid. Deze wordt van ambtswege door den rechter uitgesproken.(5) De nietigheid is van openbare orde. Een arrest van het Hof van Beroep van Brussel is in dat opzicht formeel: wanneer de teksten die als basis dienen voor een gerechtelijke beslissing en die in deze laatste worden geciteerd, zijn opgesteld in een andere taal dan die van de procedure, zonder dat de vertaling of de inhoud van dat citaat wordt weergegeven in de taal van de procedure, is die beslissing nietig. De omstandigheid dat, op verzoek van de rechter, de raadslieden van de partijen

(5) Cass. 06.12.1962. PAS 1963 I 429 en *Revue de l'expert*, okt. 1996, nota van S. Brabant.

(6) Cass. 24.01.1985, *Res et Jura* nr. 3/1985.

1) Rb. Luik, 5e k., 20.01.1995, in *Le Trait d'Union*, op.cit., nr. 143/1996, met opm. van R. Rasir.

(2) Rb. Bergen, 1e k., 25.04.1980, in *Le Trait d'Union*, op.cit. nr. 39/1981 + Luik, 19.12.1980, in *Le Trait d'Union*, op.cit. nr. 38/1981, met opm. van G. de Leval.

(3) Rb. Bergen, *idem* als supra.

(4) Bruss., 02.03.1988. JLMB 1988, p.1129.

(5) Over het gebruik van de talen, zie Lurquin. *Précis*, op.cit. nr. 62, 66 en 80 + infra nr. 76

ermeek akkoord zouden zijn gegaan... heeft geen invloed op het principe⁽¹⁾.

We kunnen hieruit besluiten, dat een expertiseverslag slechts nietig kan worden verklaard:

- wegens het ontbreken of de onjuistheid van een eedformule (cf. 235)
- wegens het ontbreken van de handtekening (cf. 236)
- wegens de wet op het gebruik van de talen
- op voorwaarde dat een van de partijen de kwestie van de nietigheid opwerpt, indien de rechter ze niet ambtshalve uitspreekt
- voor zover de rechter van oordeel is dat de partij die de nietigheid aanvraagt, daar ook belang bij heeft

Men kan zich dan afvragen wat men moet doen wanneer een verslag nietig wordt verklaard. Het antwoord vindt men in de toepassing van artikel 987 van het Ger. W., dat de rechter de mogelijkheid biedt om een bijkomende expertise of een nieuwe expertise door andere deskundigen te bevelen. Een nietig verklaard verslag kan niet worden gebruikt, zelfs niet gedeeltelijk, maar het verslag kan uit de debatten worden geweerd om andere redenen en dan kan het wel gedeeltelijk worden gebruikt.

Een deskundigenverslag is niet nietig wanneer de stukken waarop het berust, verdwijnen. Niettemin moet die verdwijning de rechter tot meer voorzichtigheid aanzetten⁽²⁾. Overigens geeft de nietigheid van de procedure wegens onbevoegdheid van de rechter geen aanleiding tot nietigverklaring van de expertise die tegensprekelijk werd gevoerd tijdens die procedure⁽³⁾.

Verslagen die zonder reden tot nietigheid uit de debatten worden geweerd ⁽⁴⁾

Krachtens zijn discretionaire macht, kan de rechter ten gronde op basis van de artikelen 986 en 987 van het Ger. W. een verslag geheel of gedeeltelijk uit de debatten weren, maar hij kan ook verklaren dat het niet kan worden ingeroepen. Dergelijke beslissingen vinden hun oorsprong ofwel in het feit dat de rechter de zaken anders beoordeelt dan de deskundige (art. 986 Ger. W.), ofwel in een vergissing van de deskundige of in onvoldoende informatie in zijn verslag. Sommige auteurs⁽⁵⁾ sommen een aantal redenen op waarom een verslag kan worden geweerd, maar het verdient de voorkeur een analytisch klassemment te gebruiken, namelijk een grove fout, een technische fout en

⁽¹⁾ geciteerd door Souris, 144, Index, op.cit. Bruss. 8e k., 20.10.1994.

⁽²⁾ de la Haye, op.cit., 262 – B7. Militair Gerechtshof 05.11.1986. PAS 1987, II, 161.

⁽³⁾ de la Haye, op.cit., die dit begrip ontwikkelt met citaat van Cass. 1e k., 04.06.1981. PAS 1981, I, 1147.

⁽⁴⁾ Zie het hoofdstuk over de aansprakelijkheden, 330 vv.

⁽⁵⁾ Lurquin, Précis, op.cit., nr. 82.

een procedurefout, waaraan men dan nog omkoperij of partijdigheid kan toevoegen. In het onderstaande hoofdstuk over de niet-inroepbaarheid en de tussenkomst, alsook in dat over het gevolg van de expertises, zal men nog verscheidene gevallen vinden van verlagen die uit de debatten werden geweerd (329). Fouten zijn bijvoorbeeld interne (grove of technische) vergissingen en externe vergissingen (procedurefouten)⁽⁶⁾.

En **grove** fout is een fout die wordt opgemerkt door iemand met gezond verstand, die daarvoor geen ter zake bevoegd technicus hoeft te zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval met een deskundige die ter verwijzing kadastrale documenten heeft geraadpleegd en een handgeschreven 3 heeft gelezen in plaats van een slecht geschreven 5 in de oppervlakte van een kadastraal perceel. De resultaten van dergelijke expertise waren verkeerd en het verslag werd verworpen⁽¹⁾.

Een **technische** fout is geen grove fout die een rechter zelf kan vaststellen of beoordelen; ze komt slechts aan het licht wanneer de kwaliteit van het deskundigenverslag wordt aangevochten door de partij die er belang bij heeft en het is duidelijk dat de partijen het daarover zelden eens zijn. De beoordeling van dergelijke kwestie valt buiten de bevoegdheid van de rechter, die enkel art. 987 van het Ger. W. kan toepassen, dat hem de mogelijkheid biedt een bijkomende of een nieuwe expertise te bevelen. Maar nietigverklaring is onmogelijk. Er zijn verscheidene gevallen bekend waarin achtereenvolgens een beroep werd gedaan op drie verschillende deskundigen.

Tot de technische fouten dient men onvoldoende motiveringen (218) te rekenen, alsook eventueel het feit dat er niet op de vragen van de partijen werd geantwoord (215, 217).

In andere gevallen kan er sprake zijn van **wraking** (107 tot 147), maar gezien de voorwaarden uit de art. 968 en 969 kan dit slechts zelden voorkomen. Art. 968 bepaalt immers dat de door de partijen gekozen deskundige enkel kan worden gewraakt om redenen die ontstaan zijn of bekend geworden zijn sedert zijn aanstelling, wat de mogelijkheden tot wraking sterk beperkt. Art. 969, van zijn kant, bepaalt dat er geen wraking meer kan worden voorgedragen na de eerste bijeenkomst voor het deskundigenonderzoek, tenzij de partij eerst nadien kennis heeft gekregen van de wrakingsgronden⁽²⁾. Het is helemaal niet onmogelijk dat een wrakingsgrond pas laat aan het licht komt. Het geval doet zich echter zelden voor; het is duidelijk een laattijdige en wanhopige poging van een partij en in de enkele bekende gevallen werd de wraking verworpen⁽³⁾.

⁽⁶⁾ Souris, p.163 vv. Index, op. cit.

⁽¹⁾ 1e aanl. Bruss., Gemeente Vorst t/ Blanpain.

⁽²⁾ Cass. 1e k. 04.06.1981. PAS 1981, I, 1147, reeds geciteerd supra.

Nochtans zeggen de art. 966 tot 971 van het Ger. W. niet dat het verslag nietig is in geval van wraking. Wat zou er dan immers gebeuren met een reeds ingediend verslag? Het is duidelijk dat het niet meer kan worden gebruikt. Hoewel de rechter in dit geval geen nietigverklaring kan uitspreken, kan hij een ondeugdelijk document op verzoek van de meest gereede partij toch uit de debatten weren, en wel in toepassing van art. 977 van het Ger. W. of, eenvoudiger nog, op zijn eigen gezag.

Zelfs in geval van wraking, is er geen enkele bepaling van het Wetboek die spreekt over de mogelijke **partijdigheid of omkoopbaarheid** van een deskundige. De wrakingsgronden waarover art. 828 spreekt ten aanzien van rechters, gelden ook voor deskundigen. De wetgever had gelijk geen rekening te houden met een mogelijke omkoopbaarheid van rechters, maar hij heeft daarbij niet aan de deskundigen gedacht, die jammer genoeg maar mensen zijn. Zelfs § 1° van art. 828 (...indien de rechter of zijn echtgenoot persoonlijk belang bij het geschil heeft) laat niet veronderstellen dat de wetgever eventuele omkoopbaarheid op het oog had.

Omkoopbaarheid is van nature verborgen en er zijn weinig voorbeelden bekend van het lot dat een om die reden ondeugdelijk verslag beschoren is geweest. Maar twijfel over de onpartijdigheid van de deskundige volstaat om zijn verslag te weren en hem te vervangen(4).

Wanneer een verslag partijdig wordt bevonden, wordt het door een beslissing geweerd uit de debatten en uit heel het onderzoek; daarbij wordt vermeld dat de deskundige geen vooroordelen mag hebben en rekening moet houden met de elementen die in het voordeel van de beklagde spelen(1).

Een andere beslissing in strafzaken, daarentegen, weert het verslag niet uit de debatten, maar verklaart het formeel nietig, gezien de deskundige blijk gaf van een gebrek aan sereniteit toen zijn verslag door de beklagde werd bekritiseerd; dat het later samengestelde college, waarvan die arts lid was, blijk gaf van hetzelfde gebrek aan sereniteit

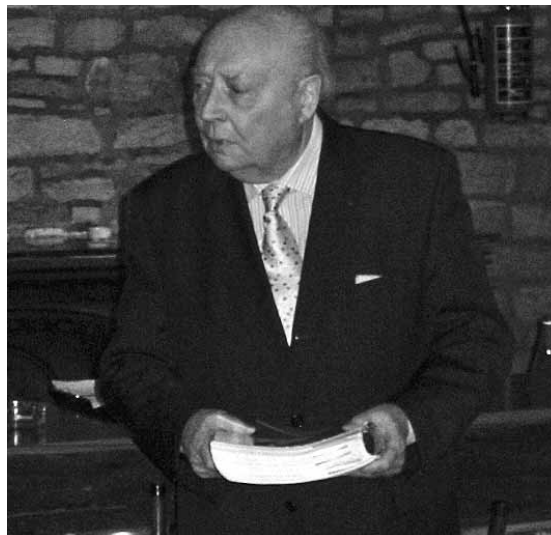
dat de verdediging kan schaden...(2). We hebben hier dus te maken met een verslag dat nietig wordt verklaard, hoewel de teksten nergens over onpartijdigheid spreken. Het gaat hier echter om een strafzaak, wat betekent dat ze niet is onderworpen aan het Gerechtelijk Wetboek.

(3) *Gem. Bruss. Kort geding 30.07.1996. Tahlin t/ Omega. Onuitgegeven. Zie infra: de wrakingen, commentaar bij de art. 966 vv. nr. 107 vv*

(4) *van Compernelle. op.cit., p.127 nr. 37 met citaat van Rb. Namen, 10.05.1990.*

(1) *Corr. Marche-en-Famenne, 18.06.1993. JT 1993 – 654.*

(2) *Luijck, K.I., 12.12.1991. JLMB 1992, p.1343 vv. en Revue de l'expert, dec. 1992.*

André Briffeuil

Buiten die drie gevallen (grote fout, technische fout en partijdigheid), trachten de partijen soms een verslag te weren met kwaadwillige argumenten, maar ze hebben daarbij slechts zelden succes. Laten we in dit verband niet vergeten dat rechters toch zeker vertrouwen hebben in hun deskundigen. Er werd geoordeeld dat de appellanten die ontevreden zijn over de besluiten van het verslag, het belang ervan pogen te minimaliseren door grieven in te roepen... terwijl uit de studie van het verslag... blijkt dat het geen enkel van de leemten vertoont, die het wordt aangewreven (3).

In tegenstelling tot de mening van sommige auteurs(4), is de theoretische opvatting dat een verslag kan worden geweerd wegens het voortijdig geven van een advies in het voorlopig verslag, nog nooit bevestigd geweest, noch door de overige rechtsleer, noch door de rechtspraak (227).

André Briffeuil

(3) *Bruss., 03.10.1990. Onuitgegeven.*

(4) *Defer. Incidents de procédure. 15-, op.cit.*

Het boek **"Traité pratique de l'expertise judiciaire"**
binnenkort beschikbaar op www.juridica.be
Elisestraat, 45 - 1050 Brussel
Tel: 32-2-648.11.48 Fax: 32-2-647.05.05
E-mail: p.vdk@juridica.be

“Witte bladzijden” jaarboek 04/05

<p>p.114
1066</p>	<p>Toevoegen
Tristan DESPRETZ
Expert en Assurances
Avenue Guillaume Gilbert 67/1
1050 Bruxelles
Tél. : 02 647 27 30 – Fax : 02 648 61 14
G.S.M. : 0475 38 48 51
E-mail : bdexp.td@belgacom.net
Français, Nederlands
Spéc. : l. 1/6.</p>	p.122	<p>Afschrappen
Bernard HERMAND</p>
<p>p.118
stagiair</p>	<p>Toevoegen
Pascal GERNAEY
Expert
Overwiningsstraat 41
2845 Niel
Tél. : 03 844 25 46 – Fax : 03 844 25 46
G.S.M. : 0478 88 04 12
E-mail : marc.gernaey@lin.vlaanderen.be
Nederlands , Français, Deutsch, English
Spéc. : B. 4.2/5/6.2.
C. 1.1/4.3.
F.8. (Diepvrisers)</p>	p. 127	<p>Toevoegen
Yves LEFEBVRE
Mail : y.lefebvre@tele2.be</p>
p.118	<p>Nieuwe adres
Cédric GAILLARD
Rue de Tubize 23
1440 Braine le Château</p>	p. 145	<p>Nieuwe nummers.
Jacques RUSINEK
0475 73 50 59
Fax : 02 375 55 70
Mail : jrusinek@swing.be</p>
		p. 151	<p>Afschrappen
Philippe TOURNICOURT</p>
		p. 159	<p>Nieuwe nummers
Eddy VLEESCHDRAGER
Tel. : 03 322 91 02 – Fax : 03 233 46 82</p>
		p. 159	<p>Nieuwe nummer
Benoit VONECHE
Tél. : 019 32 82 41</p>

ABEX - Studie dag

De afdeling “Onroerend Goed” en de afdeling “Gebouw” van de ABEX organiseren op 11 oktober 2006 een studiedag over :

35 jaar Wet ‘Breyne’. Moet ze worden aangepast ?

Die dag is bedoeld voor vertegenwoordigers van de verschillende spelers uit het bouwbedrijf en de vastgoedsector die te maken hebben met die wet (notarissen, promotoren, architecten, aannemers, vertegenwoordigers van kopers enz.). De sprekers zullen hun standpunten over vier hoofdthema’s aan elkaar kunnen toetsen.

ABEX - Permanente opleiding

Het nieuwe wettelijke kader voor de bemiddeling 22/09/06
Procedure voor een gerechtelijk deskundigenonderzoek 17/11/06

Lunch van de deskundigen

Deze bijeenkomsten geven aan de ABEX-leden de gelegenheid elkaar te ontmoeten en hun ervaringen uit te wisselen.

Gelieve uw aanwezigheid aan te kondigen per e-mail op het adres info@abex.be. Zodoende kunnen we onze gastheren tijdig verwittigen.

Tot weldra - Fabien de Geradon,
Ondervoorzitter ABEX

Info: secretariat@abex.be - Tel. 02523.73.33

Pins, stickers met ABEX logo zijn beschikbaar bij Mw Van Hove - ABEX Secretariaat

